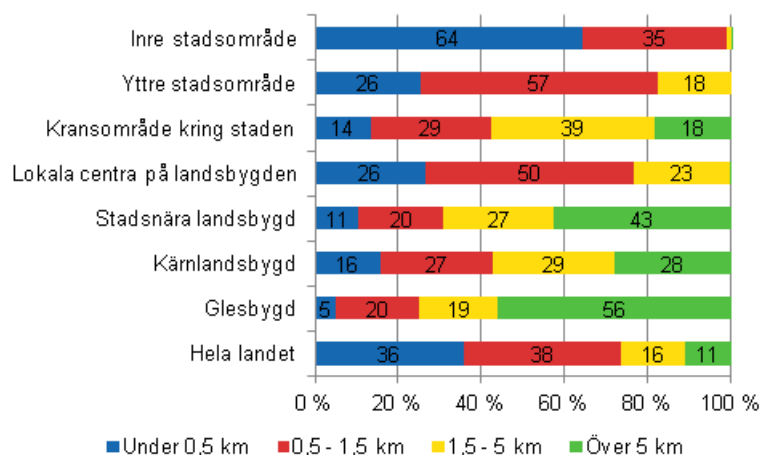

Hushållens konsumtion 2012

Matbutiken finns nära hemmet

Ungefär vart tredje finländskt hushåll har ett kortare avstånd än en halv kilometer till den närmaste matbutiken när man mäter längs gator och vägar. Tre av fyra hushåll har ett avstånd högst en och en halv kilometer till den närmaste matbutik. Det genomsnittliga avståndet till närbutiken är två kilometer. Uppgifterna baserar sig på materialet i Statistikcentralens konsumtionsundersökning för år 2012.

Hushållets avstånd till närbutiken enligt klassificeringen av stads- och landsbygdsområden år 2012

Mera information om klassificeringen av stads- och landsbygdsområden: <http://www.ymparisto.fi>

Avståndet till den närmaste matbutiken är bara 0,7 kilometer om avståndet beskrivs med medianen (Tabell 1). Värdet erhålls när alla hushåll placeras enligt avstånd i stigande ordning. Medianen är det mittersta värdet i denna fördelning. Dvs. hälften av alla finländska hushåll bor högst 700 meter från matbutiken. Med närbutik avses här närmast belägna snabbköp, supermarket eller varuhus.

Närbutikerna ligger på gångavstånd för del flesta hushållen. Granskningen av avståndet till servicen visar att det kan vara svårt att hitta tillräckligt många kunder för köp av livsmedel på nätet.

Från hemmet är det längre avstånd till bibliotekets kulturtjänster än till närbutiken. Hushållets bostad ligger i genomsnitt 5,6 kilometer från det närmaste biblioteket. Mätt med medianen bor hälften av hushållen på ett avstånd kortare än 2,1 kilometer till biblioteket. Till hälsostationen är det i genomsnitt bara något längre än till biblioteket, dvs. ungefär sex kilometer och mätt med medianen 2,3 kilometer. Till den närmaste posten är det i genomsnitt 3,2 kilometer.

Största delen av hushållen bor i städer

Av finländarna bor 3,4 miljoner inom det inre eller yttre stadsområdet eller i lokala centra på landsbygden med nära till service (Tabell 2).

Avståndet till servicen granskas utifrån klassificeringen av stads- och landsbygdsområden som är oberoende av kommungränserna och bygger på geografisk information. Det finns tre stadsområden: inre stadsområde (K1), yttre stadsområde (K2) och kransområde kring staden (K3). Det finns fyra landsbygdsområden: lokala centra på landsbygden (M4), stadsnära landsbygd (M5), kärnlandsbygd (M6) och glesbygd (M7).

I det inre stadsområdet är avståndet till närbutiken i genomsnitt ungefär en halv kilometer, till posten en kilometer, till biblioteket och hälsostationen något över två kilometer (Tabell). Nästan fyra av tio (37 %) av totalt ungefär 2,6 miljoner finländska hushåll bor i det inre stadsområdet till vilket hör det täta och effektivt bebyggda området i städerna. Det bor 1,7 miljoner människor i hushållen i det inre stadsområdet.

Avståndet till servicen ökar ju längre ifrån det inre stadsområdet hushållets bostad är. T.ex. när det gäller kransområdet kring staden är avståndet till närbutiken redan längre (2,7 km) än genomsnittet för hela landet (2 km). Ungefär var femte hushåll (18 %) inom kransområdet har över fem kilometer till närbutiken. Kransområdet kring staden är området mellan stad och landsbygd som har direkt kontakt med staden och som ligger i mellanzonen mellan stad och landsbygd.

Tabell 1. Avståndet från hemmet till den centrala närservicen enligt klassificeringen av stads- och landsbygdsområden 2012

Område	Service							
	Närbutik		Bibliotek		Hälsocentral		Posten	
	MT (km)	Median (km)	MT (km)	Median (km)	MT (km)	Median (km)	MT (km)	Median (km)
Inre stadsområde	0.5	0.4	2.3	1.1	2.2	1.4	1.1	1.0
Yttre stadsområde	0.9	0.8	3.8	2.5	3.7	2.7	2.0	1.8
Kransområde kring staden	2.7	1.8	6.7	5.7	5.8	5.0	3.4	2.7
Lokala centra på landsbygden	1.0	0.8	6.3	1.9	8.9	2.4	6.7	1.3
Stadsnära landsbygd	5.1	4.2	10.7	10.9	10.5	10.6	5.7	4.6
Kärnlandsbygd	3.8	1.9	9.9	6.1	12.6	8.8	5.9	2.1
Glesbygd	8.4	6.9	15.6	13.0	22.6	15.2	9.5	7.4
Hela landet	2.0	0.7	5.6	2.1	6.0	2.3	3.2	1.4

Tabell 2. Fördelningen av hushåll och personerna som bor i dessa områden och antalet hushåll och personer enligt klassificeringen av stads- och landsbygdsområden 2012

Område	Hushåll totalt		Personer i hushåll	
	%	N	%	N
Inre stadsområde	37.0	959 100	31.5	1 678 400
Yttre stadsområde	24.4	630 900	27.1	1 444 000
Kransområde kring staden	8.7	225 300	10.3	550 200
Lokala centra på landsbygden	5.8	149 900	5.2	278 000
Stadsnära landsbygd	6.0	156 600	6.6	350 100
Kärnlandsbygd	11.6	300 100	11.8	628 100
Glesbygd	6.5	169 100	7.4	395 000
Hela landet	100	2 591 000	100	5 323 800

I kyrkbyarna på landsbygden är butiken nästan lika nära som i städerna

I de lokala centra på landsbygden är närbutiken nära eftersom tre av fyra (76 %) hushålls bostäder ligger på ett kortare avstånd än 1,5 kilometer från närbutiken. I genomsnitt är avståndet till den närmaste matbutiken en kilometer. Också flera andra typer av basservice är nära. Det är mer än sex kilometer till biblioteket och något under nio kilometer till hälsostationen. Lokala centra på landsbygden utgörs av tätortscentra, som ligger utanför de stora stadsområdena, småstäder och stora kyrkbyar.

"Stadsnära landsbygd" och "kärnlandsbygd" avviker inte mycket ifrån varandra när det gäller tillgången till service, men mätt med medianen är servicen på kärnlandsbygden på lite kortare avstånd än på den stadsnära landsbygden. Den stadsnära landsbygden är ett landsbygdsdominerat område som ligger nära stadsområdet både fysiskt och funktionsmässigt. Som kärnlandsbygd definieras ett område som har intensiv markanvändning, dvs. odlad mark eller mångsidig näringsstruktur och relativt tät bosättning.

Däremot är avståndet till servicen betydligt längre på glesbygden. Det genomsnittliga avståndet till butiken är det längsta, dvs. mer än åtta kilometer, för hushåll som bor i glesbygden. Av medianen framgår det att hälften av hushållen har längre än 6,9 kilometer till närbutiken. Postservicen är i genomsnitt på ett lite längre avstånd (9,5 km) än närbutiken. Avståndet till biblioteket är i genomsnitt t.o.m. ungefär 16 kilometer och till hälsostationen drygt 22 kilometer.

Ett glesbygdsområde är ett område som helt saknar funktionellt sett mångsidiga centra eller som har små centra belägna på ett stort avstånd från varandra. Största delen av landarealen består av skog. I glesbygdsområdena bor 170 000 hushåll, vilket är något under sju procent av alla hushåll. I dessa hushåll bor totalt 395 000 personer.

Bildandet av material

Ovan beskrivs hushållens avstånd från bostaden längs gator och vägar till den närmaste butiken, det närmaste biblioteket, den närmaste posten och hälsostationen i olika stads- och landsbygdsområden. Tabellbilaga innehåller mera information om avståndet mellan hushållen och olika typer av service. Annan service som man beräknat avståndet till är daghem, grundskolans lågstadium och högstadium, gymnasiet, brevlåda, Otto-automat, livsmedelskiosk och matrestaurang. När det gäller butiker har man separat beräknat avståndet till snabbköp, supermarketer och varuhus. Närbutiken är den närmast belägna butiken av ovan nämnda butiker.

Avstånden mellan hushåll och olika typer av service längs landsväg har beräknats för urvalet i konsumtionsundersökningen 2012 med hjälp av geografisk information (kartkoordinater). Som bakgrundsvariabel har man använt klassificeringen av stads- och landsbygdsområden som bygger på geografisk information med exakt material som täcker hela landet. Kalkyleringen har i huvudsak gjorts

enligt ett rutfält på 250 x 250 meter. Det avgiftsbelagda materialet gällande avståndet till servicen kan fås från Statistikcentralen för forskningsändamål.

Innehåll

Tabeller

Tabellbilaga

Hushållets avstånd till servicen enligt klassificeringen av stads- och landsbygdsområden år 2012.....6

Tabellbilaga

Hushållets avstånd till servicen enligt klassificeringen av stads- och landsbygdsområden år 2012

Service	Område															
	Inre stadsområde		Yttre stadsområde		Kransområde kring staden		Lokala centra på landsbygden		Stadsnära landsbygd		Kärnlandsbygd		Glesbygd		Hela landet	
	MT	Med.	MT	Med.	MT	Med.	MT	Med.	MT	Med.	MT	Med.	MT	Med.	MT	Med.
Hälsostation	2.2	1.4	3.7	2.7	5.8	5.0	8.9	2.4	10.5	10.6	12.6	8.8	22.6	15.2	6.7	2.3
Bibliotek	2.3	1.1	3.8	2.5	6.7	5.7	6.3	1.9	10.7	10.9	9.9	6.1	15.6	13.0	5.6	2.1
Daghem	0.4	0.4	0.8	0.6	2.2	1.4	0.9	0.8	5.3	4.2	6.5	3.4	13.3	10.5	2.5	0.6
Grundskolans lågstadium	0.8	0.7	1.2	1.0	2.4	1.6	1.3	1.1	3.7	2.6	4.7	2.2	9.1	6.8	2.2	1.0
Grundskolans högstadium	1.0	0.8	2.1	1.8	5.9	5.5	3.5	1.6	10.3	10.6	8.6	5.2	14.9	12.5	4.2	1.5
Gymnasium	2.2	1.1	4.2	2.9	7.6	6.6	6.9	1.9	13.9	14.0	12.6	9.8	25.7	20.1	6.9	2.3
Posten	1.1	1.0	2.0	1.8	3.4	2.7	6.7	1.3	5.7	4.6	5.9	2.1	9.5	7.4	3.2	1.4
Brevlåda	0.3	0.3	0.6	0.5	1.6	0.9	5.4	0.5	2.7	1.3	3.9	1.2	6.5	3.2	1.8	0.5
Otto-automat	0.6	0.6	1.5	1.3	4.0	3.6	1.4	1.1	7.5	6.6	5.5	3.1	11.9	10.3	2.9	1.0
Livsmedelskiosk	0.7	0.6	1.8	1.6	4.7	4.1	1.4	1.2	12.0	12.2	11.3	8.7	21.2	19.3	4.6	1.3
Matrestaurang	0.4	0.4	1.3	1.1	3.5	2.7	1.3	1.0	7.7	6.7	7.4	4.3	14.8	12.9	3.2	0.9
Snabbköp	0.6	0.5	1.2	1.0	3.1	2.4	1.4	1.1	6.1	4.9	4.7	2.2	10.5	9.8	2.5	0.9
Supermarket	0.9	0.7	1.8	1.6	5.3	4.5	2.8	1.3	10.7	10.9	8.9	5.8	17.3	15.6	4.2	1.4
Varuhus	1.6	1.4	3.1	2.8	8.5	7.9	16.9	4.4	19.2	18.5	23.9	22.1	61.1	49.0	11.0	2.9
Närbutik ¹⁾	0.5	0.4	0.9	0.8	2.7	1.8	1.0	0.8	5.1	4.2	3.8	1.9	8.4	6.9	2.0	0.7

1) Närbutik är närmast belägna snabbköp, supermarket eller varuhus.

Förfrågningar

Marko Ylitalo 09 1734 3560

Juha Nurmela 09 1734 2548

Ansvarig statistikdirektör:

Riitta Harala

kulutus.tilastokeskus@stat.fi

www.tilastokeskus.fi/til/ktutk/index_sv.html

Källa: Hushållens konsumtion 2012. Statistikcentralen